

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Gdańsku

LGD.410.022.01.2015
P/15/053

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Gdańsku
ul. Wały Jagiellońskie 36, 80-853 Gdańsk
T +48 58 768 36 00, F +48 58 768 36 05
lgd@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/15/053 – „Działania organów gmin na rzecz zwiększenia liczby użytkowników sieci kanalizacji sanitarnej”.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontroler	Mariusz Syrek, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 96960 z 1 września 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Bytowie, ul. 1 Maja 15, 77-100 Bytów (dalej: „Urząd”).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Ryszard Sylka, Burmistrz Miasta (dalej: „Burmistrz”). (dowód: akta kontroli str. 3-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie¹, działalność Urzędu w zakresie zwiększenia liczby użytkowników sieci kanalizacji sanitarnej. W latach 2013-2015 Urząd Miejski w Bytowie zrealizował budowę 7,5 km sieci kanalizacyjnej. W tym czasie podłączono do niej 165 nieruchomości, dzięki czemu łączna liczba domostw korzystających z kanalizacji sanitarnej wzrosła do 2.650.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W Urzędzie nie sporządzono jednak wykazu nieruchomości, które pomimo istnienia technicznych możliwości, nie zostały przyłączone do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej. Brak tego rodzaju danych uniemożliwił organom samorządowym egzekwowanie obowiązku ich przyłączenia. Użytkowanie nowo wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Rzepnica, rozpoczęło bez wymaganego zgłoszenia do Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego (art. 54 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane²). Niesystematycznie prowadzono nadzór nad prawidłowością opróżniania przez mieszkańców Gminy zbiorników bezodpływowych, a ewidencja tych zbiorników oraz przydomowych oczyszczalni ścieków (o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 2 u.c.p.g.³) była niekompletna. Stwierdzono również, że w informacji za 2014 r., złożonej Marszałkowi Województwa Pomorskiego na podstawie art. 43 ust. 3 c ustawy Prawo wodne⁴, wykazano nieprecyzyjną liczbę przydomowych oczyszczalni ścieków.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

- 1. Oszacowanie planowanego do uzyskania w Gminie wzrostu liczby użytkowników projektowanych sieci kanalizacji sanitarnej, w tym na etapie wnioskowania o środki Unii Europejskiej (dalej: „UE”) na budowę sieci.**

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Dz.U. z 2013 r., poz. 1409 ze zm.

³ ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2013 r., poz. 1399 ze zm.)

⁴ ustawa z dnia 18 lipca 2001 r., Prawo Wodne (Dz.U. z 2015 r., poz. 469)

1.1. Projekt planu aglomeracji Gminy Bytów został pozytywnie zaopiniowany uchwałą Rady Miejskiej Bytowa z dnia 27.04.2005 r.⁵. W okresie objętym badaniem Rada Miejska dokonała jednej aktualizacji przyjętego planu aglomeracji⁶.
(dowód: akta kontroli str. 155, 160-257, 289-322 i 338-340)

W aktualizacji planu aglomeracji wykazano dane o liczbie mieszkańców korzystających z kanalizacji - 24.894 osób, w tym:

- 23.480 osób zameldowanych na pobyt stały (wg stanu na 31.12.2013 r.),
- 557 osób zameldowanych na pobyt czasowy powyżej 3 miesięcy (wg stanu na 03.07.2014 r.),
- 783 osoby czasowo przebywające na terenie Gminy (tj.: miejsca noclegowe, miejsca w internacie oraz w szpitalu).

W aktualizacji przyjęto także prognozę demograficzną na terenie objętym projektowaną siecią kanalizacji sanitarnej w m. Rzepnica - dodatkowe 74 osoby. Dane były pozyskane przez pracownika Urzędu (z systemu ewidencji ludności Gminy; z deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz na podstawie informacji telefonicznych) i przekazane podmiotowi opracowującemu aktualizację.

Równoważna liczba mieszkań (dalej: „RLM”) – 25.636, została wyliczona przez podmiot opracowujący aktualizację jako suma równoważnej liczby stałych mieszkańców aglomeracji i równoważnej liczby czasowych mieszkańców (osoby zameldowane czasowo oraz zarejestrowane miejsca noclegowe w obiektach turystycznych, szpitalu i internacie)⁷. Wyliczona wartość była zgodna z liczbą mieszkańców zameldowanych na pobyt stały wg stanu na 31.12.2013 r. (24.296 osób⁸), osób zameldowanych na pobyt czasowy wg stanu na dzień 03.07.2014 r. (557 osób) oraz czasowo przebywających na terenie Gminy (783 osoby: miejsca noclegowe, szpital, internat). Liczbę mieszkańców korzystających z sieci kanalizacji sanitarnej określano szacunkowo na podstawie ilości podłączonych nieruchomości pomnożonych średnio przez cztery osoby na gospodarstwo domowe.

(dowód: akta kontroli str. 155, 289-311, 338-340, 344, 429 i 529-530)

RLM wykazana w propozycji planu aglomeracji Gminy Bytów z 27.04.2005 r. (wg stanu na 31.12.2004r.) obejmowała liczbę mieszkańców zameldowanych na pobyt stały (24.100 osób) oraz prognozę demograficzną dotyczącą liczby ludności na terenie objętym projektowaną siecią (2.400 osób) – razem 26.500 RLM. W propozycji planu aglomeracji wskazano liczbę turystów przebywających na terenie Gminy w sezonie turystyczno – wypoczynkowym (ok. 1000 osób), której nie uwzględniono jednak w RLM. Wg Zastępcy Burmistrza Miasta ich niewielka liczba przy jednoczesnym ubytku mieszkańców zameldowanych na pobyt stały w okresie wakacyjnym, nie zwiększała obciążenia dla oczyszczalni ścieków i dlatego nie została uwzględniona przy wyliczaniu RLM. W uchwale wykazano również liczbę osób korzystających z sieci kanalizacji sanitarnej (21.174 osoby). W wymienionej propozycji zaplanowano budowę czterech kolektorów obejmujących trasy: Pomysk Mały – Pomysk Wielki – Bytów; Grzmiąca – oczyszczalnia ścieków Przyborzyce; Rzepnica – Bytów; Świątkowo – Bytów; w projekcie planu aglomeracji wykazano liczbę mieszkańców wymienionych miejscowości.

(dowód: akta kontroli str. 270, 313-322, 338, 343, 351-352 i 529-530)

⁵ uchwała Nr XXVII/227/2005 z dnia 27.04.2005 r.

⁶ uchwała Nr XLV/407/2014 z dnia 29.10.2014 r.

⁷ Na terenie aglomeracji funkcjonowały zakłady produkcyjne, których ścieki miały charakter bytowo-socjalny

⁸ bez mieszkańców Świątkowa, tj. miejscowości w której nie planowano budowy sieci kanalizacji sanitarnej

1.2. W latach 2013-2015 Gmina realizowała dwie inwestycje dotyczące budowy sieci kanalizacji sanitarnej finansowane z środków Unii Europejskiej:

- budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Grzmiąca, realizowana w okresie 02.08.2011r. – 26.07.2013r. na podstawie umowy z dnia 02.08.2011r. (Nr 00125-6921-UM1100184/11) zawartej z Samorządem Województwa Pomorskiego;
- budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w miejscowości Rzepnica na podstawie umowy z dnia 25.08.2014r. (Nr 00245-6921-UM1100278/14) zawartej z Samorządem Województwa Pomorskiego.

Inwestycje były finansowane z Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach działania 3.2.1. Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej.

W przypadku obu inwestycji, na etapie wnioskowania o środki nie zakładano uzyskania efektu ekologicznego (tj. wzrostu liczby użytkowników korzystających z podłączenia do wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej) wykazano jedynie liczbę osób zamieszkujących obszar objęty planowaną inwestycją; wartości takich nie wskazano również w umowach jak i w sprawozdaniach końcowych z realizacji zadań.

Planowany przez Urząd wzrost liczby użytkowników wyniósł dla ww. inwestycji odpowiednio: 174 mieszkańców (na podstawie ewidencji ludności zameldowanej w miejscowości w miesiącu poprzedzającym miesiąc w którym złożono wniosek o dofinansowanie) i 74 (z czego 52 osoby wg stanu zameldowania na 31.12.2013 r. i 22 osoby przypadające na budynki w budowie), a osiągnięty 164 (94,3%) i 63 (85,1%)

(dowód: akta kontroli str.155, 160-257, 289-311, 315, 344-345, 353, 356, 402 i 482-487)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie⁹ oszacowanie przez Urząd planowanego wzrostu liczby użytkowników projektowanych sieci kanalizacji sanitarnej.

2. Identyfikacja w Gminie wszystkich nieruchomości, które powinny zostać przyłączone do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej oraz wszystkich mieszkańców i innych użytkowników tych nieruchomości, którzy powinni korzystać z tej sieci.

Opis stanu faktycznego

2.1. Wg stanu na 03.09.2015 r. (dzień rozpoczęcia kontroli), Urząd nie posiadał wykazów nieruchomości, które powinny zostać podłączone do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej. Do 13.10.2015 r. Urząd ujął w wykazie 331 takich nieruchomości, na podstawie informacji wynikających z deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości zamieszkałych. Do sieci podłączonych było 2.650 nieruchomości¹⁰.

(dowód: akta kontroli str. 404 i 520-522)

Badaniem w zakresie wykonywanych przyłączy do sieci kanalizacji sanitarnej objęto część nowo wybudowanej sieci w m. Rzepnica, Grzmiąca, Ząbinowice, Udorpie oraz Niezabyszewo. Stwierdzono, że na wybranych do badania odcinkach, do sieci podłączono 51 nieruchomości (z tego 11 w m. Rzepnica); nie zostało podłączonych siedem nieruchomości (sześć w m. Rzepnica i jedna w m. Grzmiąca), pomimo spełnienia warunków technicznych.

Natomiast w trakcie kontroli NIK, w ww. siedmiu przypadkach (w tym dot. m. Rzepnica) pracownicy Urzędu wezwali właścicieli nieruchomości

⁹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen cząstkowych dotyczących działalności w badanym obszarze: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

¹⁰ wg ilości przyłączy kanalizacyjnych

niepodłączonych do przedłożenia dokumentacji poświadczającej przyłączenie nieruchomości do sieci kanalizacji sanitarnej (jedna osoba nie odpowiedziała na wezwanie; jedna zobowiązała się do wykonania przyłącza w terminie do dnia 31.12.2015 r.; dwie inne złożyły oświadczenia o podłączeniu do sieci w terminie do dnia 30.06.2016 r. do trzech pozostałych wezwania wysłano w dniu 14.10.2015 r.)¹¹. Wezwania takie wysłano również do czterech innych osób (w tym trzech z m. Rzepnica i jednej z Bytowa). Dodatkowo w trakcie kontroli NIK wystąpiono do Spółki Wodociągi Miejskie z pytaniem o warunki techniczne wykonania przyłączy dla dwóch nieruchomości – w obu przypadkach potwierdzono konieczność wykonania takiego przyłączenia.

(dowód: akta kontroli str. 401, 472-477, 479-481, 488-494, 517-518, 523, 542-544 i 549-551)

W Urzędzie prowadzono ewidencję przydomowych oczyszczalni ścieków w której odnotowano 20 takich oczyszczalni oraz ewidencję zbiorników bezodpływowych, w której na dzień rozpoczęcia kontroli odnotowano 293 zbiorniki w 16 miejscowościach. Ewidencja oczyszczalni ścieków zawierała następujące informacje: imię i nazwisko właściciela, lokalizację nieruchomości, liczbę obsługiwanych osób, datę zgłoszenia. W ewidencji zbiorników bezodpływowych wykazano: imię i nazwisko właściciela nieruchomości oraz adres nieruchomości, na której zlokalizowano zbiornik.

(dowód: akta kontroli str. 72-73, 327-334, 341-342, 414 i 432-471)

W kontrolowanym okresie (do dnia 03.09.2015 r.) pracownicy Urzędu wezwali ogółem 68 osób do okazania umów i rachunków dokumentujących opróżnianie zbiorników bezodpływowych.

Na podstawie analizy 13 postępowań (19,1% ogółu spraw) stwierdzono, że w ośmiu przypadkach wzywani okazali dokumenty (umowy, rachunki) potwierdzające odbiór nieczystości ciekłych przez podmioty świadczące działalność w tym zakresie; dwóch wezwanych oświadczyło, że na wskazanych nieruchomościach nie gromadzono takich nieczystości. W trzech przypadkach Urząd nie uzyskał żądanych informacji, mimo to nie podejmował dalszych czynności zmierzających do ustalenia stanu faktycznego.

(dowód: akta kontroli str. 279, 338, 344, 415-418, 524-526 i 528)

Pracownicy Urzędu nie przeprowadzali w terenie kontroli (w formie oględzin / wizji lokalnych) w celu zidentyfikowania wszystkich nieruchomości, których właściciele byli zobowiązani do podłączenia do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej (w szczególności: nieruchomości zabudowanych, oficjalnie niezamieszkałych, pozostających w trakcie zabudowy lub niezabudowanych). Wg Zastępcy Burmistrza w celu identyfikacji wymienionych nieruchomości wystarczające jest działanie prowadzone przez pracowników Urzędu polegające na analizie deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i zestawień przekazywanych przez Spółkę Wodociągi Miejskie, w których podawano dane o ilości zużytej wody i ewentualnej ilości zrzutu ścieków do sieci kanalizacji sanitarnej.

(dowód: akta kontroli str. 346-348, 430-431 i 531-532)

Na podstawie informacji uzyskanej od Dyrektora Wodociągów Miejskich ustalono, że w latach 2013/2015, 203 mieszkańców/podmiotów gospodarczych aglomeracji Bytów wystąpiło z wnioskami o wydanie warunków technicznych na wykonanie przyłączenia nieruchomości do sieci kanalizacji sanitarnej i otrzymało takie

¹¹ Do dnia 15 października Urząd nie podjął jeszcze decyzji o ewentualnym wszczęciu postępowań w sprawie przyłączenia trzech wymienionych nieruchomości; wg wyjaśnień pracownika Urzędu osoba, która nie odpowiedziała na wezwanie zostanie ponownie wezwana w terminie do dnia 16 października b.r.

warunki – do chwili obecnej nie wykonano 139 przyłączy (z tego 36 dot. wniosków z 2013 r., 56 z 2014 r. i 47 dotyczyło wniosków z 2015 r.).

(dowód: akta kontroli str. 503-510)

- 2.2. Burmistrz Miasta Bytowa we wniosku o dofinansowanie budowy sieci kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej w m. Rzepnica wykazał, że na dzień 31 grudnia 2013 r. (tj. ostatni dzień roku poprzedzającego rok złożenia wymienionego wniosku) w miejscowości tej zameldowano na pobyt stały 1.035 osób¹² (nie wykazano 16 osób zameldowanych na pobyt czasowy); wykazano również, że z kanalizacji sanitarnej korzystało już 800 osób. Inwestycja była realizowana na działkach o nr: 4/45, 8/1, 13/10, 13/14, 20, 21, 24/1, 24/17, 25 i 29/7. Na dzień rozpoczęcia kontroli na terenie tym zameldowano na pobyt stały 1.107 osób; 28 osób zameldowano na pobyt czasowy. W deklaracjach o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi mieszkańców Rzepnicy odnotowano 898 mieszkańców. Kierownik Wydziału Rozwoju Lokalnego i Promocji wyjaśniła, że we wniosku nie wykazano osób zameldowanych na pobyt czasowy ponieważ informacje taki nie były wymagane przez dotującego.

(dowód: akta kontroli str.171, 338, 379-380, 400, 406, 477 i 535-536)

We wniosku o dofinansowanie budowy sieci kanalizacji sanitarnej w m. Grzmiąca wykazał, że na dzień 31 grudnia 2010 r. (tj. ostatni dzień roku poprzedzającego rok złożenia wymienionego wniosku) w miejscowości tej zameldowano na pobyt stały 174 osoby¹³ (nie wykazano trzech osób zameldowanych na pobyt czasowy); miejscowość nie była skanalizowana; we wniosku wykazano również osoby zameldowane na pobyt stały w m. Świątkowo. Inwestycja została zrealizowana w obrębie m. Świątkowo na działkach o nr: 123, 125/1, 125/2, 124, 127, 128, 129, 132, 135/2, 81, 135/1, 82/1, 139/2, 139/3, 346, 138/3, 37, 65/3, 65/5, 118/1 i 119 obręb 0013 oraz w m. Grzmiąca na działkach o nr: 67/5, 180, 178, 55, 173, 96, 174, 160, 50, 168, 130, 134, 161, 141/1, 143, 166/1, 157, 49/1, 51/5, 52, 53, 56/3, 67/1, 67/4, 68, 79, 87, 91, 92/1, 100, 104/2, 105, 106/1, 119/1, 119/2, 129/2, 170/1 obręb 0003. Na dzień rozpoczęcia kontroli, na terenie tym zameldowano na pobyt stały 165 osób; trzy osoby zameldowano na pobyt czasowy. Zmniejszenie liczby ludności zameldowanej na pobyt stały wynikało z migracji ludności oraz zgonów. W deklaracjach o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi mieszkańców Grzmiącej odnotowano 148 mieszkańców. Kierownik Wydziału Rozwoju Lokalnego i Promocji wyjaśniła, że we wniosku nie wykazano osób zameldowanych na pobyt czasowy ponieważ informacje taki nie były wymagane przez dotującego.

(dowód: akta kontroli str.209, 216, 381-384, 400, 406, 474, 478 i 535-536)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono, że:

- 1) pracownicy Wydziału Ochrony Środowiska (dalej: „WOS”) nie dokonywali na bieżąco identyfikacji nieruchomości, które powinny zostać podłączone do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej.

Identyfikacja taka została rozpoczęta w trakcie kontroli. Do tego czasu, Urząd posiadał wyłącznie wiedzę o liczbie zbiorników bezodpływowych (293). Pracownik Urzędu do dnia 13.10.2015 r. zidentyfikował 331 nieruchomości na podstawie informacji wynikających z deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości zamieszkałych, które powinny zostać podłączone do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej.

¹² Informacja z bazy danych Urzędu prowadzonej na podstawie przepisów o ewidencji ludności

¹³ Informacja z bazy danych Urzędu prowadzonej na podstawie przepisów o ewidencji ludności

Baza była w trakcie weryfikacji (sprawdzano techniczną możliwość wykonania przyłączy).

Pracownicy Urzędu nie podejmowali w tym zakresie żadnych działań, pomimo istnienia technicznych możliwości wykonania przynajmniej jednego przyłącza (w m. Grzmiąca). Właściciel nieruchomości został wezwany do przedstawienia dokumentacji świadczącej o podłączeniu do sieci dopiero w trakcie kontroli.

Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że identyfikacja nieruchomości była możliwa po zaktualizowaniu ewidencji zbiorników bezodpływowych, a z uwagi na stan osobowy WOŚ i dodatkowy zakres prac które należało wykonać po znowelizowaniu w 2013 r. przepisów u.c.p.g. prace w tym zakresie można było podjąć dopiero w 2015 r.

W ocenie NIK wyjaśnienia te nie zasługują na uwzględnienie z uwagi na fakt, że rzetelna identyfikacja nieruchomości które należało podłączyć do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej powinna być prowadzona na bieżąco.

(dowód: akta kontroli str. 401-402, 472-477, 479-481, 484, 485-494, 517-518, 520-523, 543-544, 549-551 i 549-553)

- 2) niezgodnie z decyzjami Starosty Bytowskiego¹⁴ w sprawie zatwierdzenia projektu budowlanego i udzielenia pozwolenia na budowę sieci kanalizacji sanitarnej w m. Rzepnica dopuszczono do użytkowania obiektu przed upływem 14 dni od dnia zgłoszenia przez Zastępcę Burmistrza Miasta zakończenia robót budowlanych (art. 54 ustawy Prawo budowlane).

Odbioru końcowego inwestycji dokonano w dniu 9 października 2014 r. W okresie od 23 października 2014 r. do 16 lipca 2015 r. wykonano 11 przyłączy do ww. sieci.

Zawiadomienie o zakończeniu budowy złożono Powiatowemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego (dalej: „PINB”) dopiero w dniu 2 października 2015 r., w związku z czym do użytkowania sieci można było przystąpić dopiero z dniem 16 października 2015 r., pod warunkiem braku sprzeciwu ze strony PINB. Obowiązek złożenia takiego zawiadomienie został Burmistrzowi wskazany w piśmie Urzędu Marszałkowskiego (z dnia 23.09.2015 r.), skierowanym do Urzędu w związku z wnioskiem o płatność

(dowód: akta kontroli str. 155, 160-206, 345, 368, 379, 402-403, 412-413, 485-487, 497-502, 533-534, 537-541 i 546-547)

- 3) Burmistrz Bytowa w sposób niewystarczający nadzorował (art. 5 ust 6 u.c.p.g.) obowiązek w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych przez mieszkańców Gminy Bytów (art. 5 ust.1 pkt 3b u.c.p.g.).

W latach 2013-2015 (do dnia 03.09.2015r.) pracownicy WOŚ wezwali ogółem 68 osób do okazania umów i rachunków dokumentujących opróżnianie zbiorników bezodpływowych (65 osób w 2013 r. i 3 osoby w 2014 r.; w 2015 r., do dnia 3 września, nie wezwano żadnej osoby). Postępowania prowadzone w 2013 r. dotyczyły jednego sołectwa, a postępowania z 2014 r. w dwóch przypadkach prowadzono na podstawie skarg mieszkańców, a w jednym w związku z pozyskaniem informacji o możliwym niekontrolowanym zrzucie ścieków ze zbiornika bezodpływowego.

Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że działania nadzorcze są prowadzone w każdym roku dla wybranego sołectwa; działania zaplanowane na 2014 r. (dla sołectwa Gostkowo) zostały podjęte dopiero w miesiącu wrześniu 2015 r., a do końca 2015 r. przeprowadzone zostaną działania przewidziane do realizacji w 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 279, 338, 415-418, 524-526 i 528)

¹⁴ Decyzje: nr 482/2012/W z dnia 12.10.2012 r.; z dnia 03.03.2014 r.; nr 506/2013/W z dnia 04.12.2013 r.

- 4) prowadzone w Urzędzie ewidencje przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników bezodpływowych były niekompletne.

Z informacji uzyskanej ze Starostwa Powiatowego w Bytowie ustalono, że na podstawie art.30 ust.1 pkt 1 Prawa budowlanego, złożono do Starostwa 37 zgłoszeń budowy oczyszczalni ścieków o przepustowości do 7,5m³, podczas gdy w ewidencji Urzędu odnotowano jedynie 20 takich oczyszczalni.

Ponadto w ewidencji Urzędu ujęto 293 zbiorniki bezodpływowe w 16 miejscowościach. W trakcie kontroli NIK, ewidencja zbiorników bezodpływowych została zaktualizowana – do dnia 8 października 2015 r., dodano do niej 131 zbiorników.

Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że Starosta, który otrzymuje zgłoszenia o budowie przydomowych oczyszczalni ścieków, nie poucza właścicieli nieruchomości o konieczności zgłoszenia tej instalacji w Urzędzie Gminy; Burmistrz nie posiada narzędzi prawnych zmuszających osobę fizyczną do dokonania takiego zgłoszenia, przy czym zgłoszenie takie jest odpłatne.

W ocenie NIK możliwym jest pozyskiwanie przez Urząd od Starosty Bytowskiego okresowych informacji o liczbie zgłoszonych budów przydomowych oczyszczalni ścieków.

W sprawie niekompletnej ewidencji zbiorników bezodpływowych Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że została ona zaktualizowana dopiero w 2015 r. z uwagi na stan osobowy WOS i dodatkowy zakres prac które należało wykonać po znowelizowaniu w 2013 r. przepisów u.c.p.g.

(dowód: akta kontroli str. 72-73, 327-334, 341-342, 414, 432-471 i 549-551)

- 5) w przypadku trzech postępowań (z 13 badanych) dotyczących prawidłowości opróżniania zbiorników bezodpływowych, pracownicy WOS nie zgromadzili kompletu wymaganych dokumentów. We wskazanych sprawach Urząd wezwał w 2013 r. mieszkańców do okazania umów i rachunków potwierdzających odbiór nieczystości płynnych. Nie uzyskał jednak żądanych informacji (dwóch wezwanych okazało jedynie umowy na wywóz nieczystości bez dowodów potwierdzających poniesienie wydatku¹⁵, a jeden z wezwanych nie odpowiedział na wezwanie¹⁶). Urząd dopiero w dniu 08.10.2015 r. wezwał ich ponownie do okazania kompletu żądanych dokumentów. Zastępca Burmistrza nie wyjaśnił przyczyn tej nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 279, 338, 344, 415-418, 524-526 i 528)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność Urzędu w zakresie identyfikacji nieruchomości, które powinny zostać przyłączone do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej.

3. Działania informacyjno-edukacyjne dla zwiększenia w Gminie liczby użytkowników korzystających z wybudowanych sieci kanalizacji sanitarnej.

Opis stanu faktycznego

- 3.1. W umowach na dofinansowanie budowy sieci kanalizacji sanitarnej w Grzmiącej oraz w Rzepnicy¹⁷, wskazano jedynie obowiązek umieszczenia w miejscu realizacji inwestycji tablic informacyjnych o źródłach ich finansowania.

We wnioskach o dofinansowanie nie zakładano kosztów związanych z działaniami promocyjnymi i informacyjnymi. Wydatki takie nie zostały również przez Urząd poniesione.

(dowód: akta kontroli str. 160-257)

¹⁵ poz. 9 i 58 rejestru z 2013 r.

¹⁶ poz. 34 rejestru z 2013 r.

¹⁷ Umowy: z dnia 02.08.2011r., Nr 00125-6921-UM1100184/11 oraz z dnia 25.08.2014r., Nr 00245-6921-UM1100278/14

W Gminnym Programie Ochrony Środowiska, opracowanym przez pracownika Urzędu w 2008 r. na lata 2008-2011 z perspektywą do 2015 r. (przyjętym uchwałą Rady Miejskiej w Bytowie¹⁸ z dnia 24.02.2010 r.), w celu poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego wskazano na konieczność prowadzenia akcji edukacyjnych mających na celu redukcję ilości ścieków wprowadzanych do wód i gleb.

Założono również konieczność wzmocnienia systemu zarządzania środowiskiem oraz podniesienia świadomości ekologicznej społeczeństwa, a sposobem na realizację tego celu miała być współpraca z mediami lokalnymi w zakresie prowadzenia promocji wiedzy i zachowań proekologicznych.

W programie nie wskazano form realizacji wymienionych celów jak również niezbędnych do tego środków finansowych. Nie określono również potrzeb informacyjnych mieszkańców.

Zadania miały być realizowane w sposób ciągły i finansowane z środków własnych Gminy oraz z środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Kierownik Wydziału Spraw Rolnych i Ochrony Środowiska, odpowiedzialny za przygotowanie Programu, wyjaśnił że nowy program lub jego aktualizacja powinien być skoordynowany z innymi lokalnymi planami rozwojowymi, w tym z gminnym programem gospodarki niskoemisyjnej, który jest aktualnie na etapie wdrażania – przewidywany termin uchwalenia to październik 2015 r. Wyjaśnił również, że brak jest w tej chwili powiatowego i wojewódzkiego programu ochrony środowiska, które powinny zawierać szczegółowe wytyczne do sporządzania programów gminnych. Wg Kierownika Wydziału brak wymienionych dokumentów uniemożliwia stworzenie wiarygodnego gminnego programu ochrony środowiska

(dowód: akta kontroli str. 25-28, 78-117, 155-156, 349-350, 364-365, 387-390 i 519)

3.2. W latach 2013-2015 w Gminie prowadzono działania informacyjno-edukacyjne mające na celu zwiększenie liczby użytkowników korzystających z wybudowanej sieci polegające na:

- poinformowaniu mieszkańców na stronie internetowej Gminy o budowie sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w miejscowości Rzepnica (informacja w tym zakresie ukazała się również w lokalnej prasie); innych informacji nie przekazywano. Materiały opracowane na stronach internetowych jak również informacje w lokalnej prasie upowszechniały informacje o budowie sieci kanalizacji. Nie wskazywano w nich natomiast obowiązku podłączenia nieruchomości do sieci jak również konieczności finansowania tego podłączenia z środków własnych właścicieli nieruchomości (w tym ewentualnych konsekwencji dla właścicieli nieruchomości wynikających z niewykonania tego obowiązku); Urząd nie ponosił kosztów związanych z publikacją informacji w lokalnej prasie;
- organizowaniu corocznych spotkań w sołectwach na terenach wiejskich oraz z mieszkańcami Miasta Bytowa (w salach wiejskich oraz w sali budynku Urzędu). Zastępca Burmistrza w złożonych wyjaśnieniach podał, że Urząd nie posiada dokumentacji potwierdzającej fakt prowadzenia takich spotkań. Wyjaśnił, że podczas spotkań informowano mieszkańców o rozbudowie sieci kanalizacji sanitarnej, możliwościach włączania nieruchomości do prowadzonej inwestycji, a także o sposobie finansowania przyłączy. Urząd nie ponosił kosztów związanych z organizacją i prowadzeniem spotkań.

Nie prowadzono innych działań.

¹⁸ Uchwała Nr XLIII/371/2010

Kierownik Wydziału Spraw Rolnych i Ochrony Środowiska wyjaśnił, że nie prowadzono kampanii medialnej (wskazanej w Programie Ochrony Środowiska) z uwagi na wysoki procent skanalizowania Gminy.

(dowód: akta kontroli str. 349-350, 357-361, 363, 365 i 385-390)

Zastępca Burmistrza w złożonych wyjaśnieniach podał, że efektem prowadzonej przez Urząd działalności edukacyjno-informacyjnej był wzrost liczby użytkowników korzystających z sieci kanalizacji sanitarnej: 73 nieruchomości podłączono w 2013 r.; 66 w 2014 r. i 30 nieruchomości w okresie od stycznia do sierpnia 2015 r.

W Urzędzie nie określono poziomu realizacji celów informacyjnych, których osiągnięcie można byłoby uznać za skuteczne zrealizowanie prowadzonych działań informacyjno-edukacyjnych. Wg wyjaśnień Zastępcy Burmistrza wystarczające w tym zakresie są inne działania¹⁹ prowadzone przez Urząd, których celem było zwiększenie ilości nieruchomości podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej; efekt zrealizowanych zadań był oceniany corocznie poprzez podsumowanie ilości podłączeń do sieci kanalizacji sanitarnej ewidencjonowanych w rejestrze. W Urzędzie nie opracowano wskaźników monitorowania efektywności Programu Ochrony Środowiska.

(dowód: akta kontroli str. 346-350, 362, 385-386, 391-399 i 419-421)

Stwierdzona
nieprawidłowość

W Urzędzie nie opracowano wskaźników monitorowania efektywności Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Bytów w 2014 r., zaprojektowanych w tabeli nr 25 tego Programu. Zastępca Burmistrza nie wyjaśnił przyczyn odstąpienia od wyliczania tych wskaźników. Poinformował natomiast, że zostaną one uwzględnione przy planowanej aktualizacji Programu, która będzie tworzona w latach 2015/2016.

(dowód: akta kontroli str.115-117, 385-387 i 389)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonej nieprawidłowości działalność Urzędu w zakresie prowadzenia działań informacyjno-edukacyjnych dla zwiększenia w Gminie liczby użytkowników korzystających z wybudowanych sieci kanalizacji sanitarnej.

4. Działania na rzecz zapewnienia dofinansowania realizacji połączeń budynków do sieci kanalizacji sanitarnej.

Opis stanu
faktycznego

4.1. W Gminie Bytów nie uchwalono zasad udzielania dotacji celowych na finansowanie lub dofinansowanie przedsięwzięć w zakresie podłączeń budynków do sieci kanalizacji sanitarnej ze środków własnych (w szczególności opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych). Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że nie opracowano projektu takiej uchwały ponieważ wymienione zadanie nie należy do zadań własnych Gminy – zgodnie bowiem z art.15 ust.2 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę²⁰, realizację budowy przyłączy do sieci zapewnia na własny koszt osoba ubiegająca się o takie przyłączenie.

(dowód: akta kontroli str. 258-259 i 346-348)

4.2. W latach 2013-2015 Urząd nie występował do krajowych funduszy ekologicznych lub innych instytucji zewnętrznych o przyznanie dofinansowania zadań

¹⁹ Prowadzenie ewidencji osób niepodłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej; uzgadnianie z Przedsiębiorstwem Wodociągów Miejskie sp. z o.o. cyklicznych informacji o ilości podmiotów podłączonych do sieci; monitorowanie deklaracji składanych dla potrzeb ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami; uczestnictwo w zebraniach sołeckich i osiedlowych; sporządzanie wezwań do osób niepodłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej wskazujących na konieczność wykonania podłączenia (od 2013 r. do dnia rozpoczęcia kontroli NIK skierowano jedno takie wezwanie; w trakcie kontroli NIK – do dnia 02.10.2015 r. - wystosowano 11 takich wezwań); prowadzenie rozmów telefonicznych z klientami Urzędu.

²⁰ Dz. U. z 2015 r. poz. 139

polegających na podłączeniu budynków do sieci kanalizacji sanitarnej. Działań takich nie podejmowała również Spółka Wodociągi Miejskie w Bytowie.

Zastępca Burmistrza Miasta w złożonych wyjaśnieniach podał, że z uwagi na przyjęty system finansowania przyłączy do sieci kanalizacyjnej (finansowanie w 100% przez właścicieli nieruchomości) nie szacowano również ewentualnych potrzeb mieszkańców w zakresie podłączenia poszczególnych nieruchomości.

(dowód: akta kontroli str. 259, 346-348 i 354-355)

Uwaga dotycząca badanej działalności

W trakcie kontroli NIK pracownik Urzędu wezwał 11 osób do okazania dokumentacji świadczącej o podłączeniu do sieci kanalizacji sanitarnej. W dwóch przypadkach (z 11) mieszkańcy oświadczyli o możliwości wykonania przyłączy w terminie do dnia 30 czerwca 2016 r., uzasadniając tak długi okres na wykonanie przyłącza swoją trudną sytuacją finansową. NIK zauważyła, że pomimo braku obowiązku dofinansowywania przez Gminę zadań związanych z podłączaniem budynków do sieci kanalizacji sanitarnej, istnieje możliwość pozyskiwania na ten cel środków z krajowych funduszy ekologicznych²¹.

(dowód: akta kontroli str. 523 i 542)

5. Egzekwowanie od właścicieli nieruchomości obowiązku ich przyłączenia do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej.

Opis stanu faktycznego

W latach 2013-2015 (do dnia 3 września) wszczęto jedno postępowanie w sprawie przyłączenia nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej. Postępowanie zostało zakończone wydaniem decyzji (art.5 ust.7 u.c.p.g.). Pracownicy Urzędu nie zidentyfikowali do tego dnia innych nieruchomości, których właściciele byli zobowiązani do podłączenia ich do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej.

(dowód: akta kontroli str. 76, 472-477, 479-481, 485-494 i 517-518)

Decyzję wydał Zastępca Burmistrza Miasta w dniu 12.08.2014r.; upoważnienie było wpisane do Rejestru pełnomocnictw i upoważnień Urzędu. Postępowanie wszczęto na podstawie przesłanek uzasadniających konieczność jego przeprowadzenia, o czym prawidłowo poinformowano strony postępowania (art.61 §4 k.p.a.²²). Przed wydaniem decyzji umożliwiono stronom wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów (art.10 §1 k.p.a.). Decyzja zawierała elementy wskazane w art.107 §1 i §3 k.p.a. W decyzji wskazano termin, w którym właściciel nieruchomości był zobowiązany do jej przyłączenia do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej, tj. do dnia 30.04.2015 r. Termin ten był wnioskowany przez stronę.

Właściciele nieruchomości nie odwołali się od tej decyzji jak i nie występowali o stwierdzenie jej nieważności.

Nieruchomość została podłączona do kanalizacji sanitarnej przed wydaniem decyzji w dniu 04.08.2014 r.

(dowód: akta kontroli str.76-77, 119-154 i 323-326)

Stwierdzona nieprawidłowość

Burmistrz Bytowa w sposób niewystarczający sprawował nadzór (art.5 ust.6 u.c.p.g.) nad realizacją przez właścicieli nieruchomości obowiązku określonego w art. 5 ust.1 pkt 2 u.c.p.g., czego następstwem było niewydawanie (poza jednym przypadkiem) decyzji o których mowa w art. 5 ust. 7 ustawy.

W trakcie kontroli NIK wystąpiono do 11 mieszkańców o dokumentację potwierdzającą przyłączenie do sieci kanalizacji sanitarnej, a w dwóch

²¹ Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

²² ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2013 r. poz.267 ze zm.)

przypadkach do Spółki Wodociągi Miejskie o wydanie warunków technicznych wykonania przyłącza; w wyniku tych czynności wszczęto jedno postępowanie, zaś dwóch mieszkańców zobowiązało się do przyłączenia do sieci w terminie do dnia 30.06 2016 r.

Zastępca Burmistrz Miasta wyjaśnił, że przyczyną podjęcia w okresie od stycznia 2013 r. do 3 września 2015 r. tylko jednego postępowania, był stan osobowy WOŚ i dodatkowy zakres prac które należało wykonać po znowelizowaniu w 2013 r. przepisów u.c.p.g., dlatego też nie koncentrowano się na sprawach przyłączy kanalizacyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 76-77 i 119-154, 472-477, 479-481, 485-494, 523 i 549-553)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie egzekwowanie od właścicieli nieruchomości obowiązku ich przyłączenia do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej.

6. Osiągnięcie zaplanowanego w Gminie wzrostu liczby mieszkańców i innych użytkowników korzystających z wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej oraz działań organizacyjnych podjętych w tym celu.

Opis stanu faktycznego

6.1. Zadania z zakresu planowania i zapewnienia przyłączania mieszkańców i innych użytkowników do sieci kanalizacji sanitarnej były wykonywane przez pracowników dwóch Wydziałów Urzędu: Wydziału Inwestycji i Infrastruktury (dalej: „Wlii”) oraz WOŚ. Za prowadzenie działań związanych z opracowywaniem projektów i pozyskiwaniem zewnętrznych środków finansowych na zadania inwestycyjne odpowiedzialni byli pracownicy Wydziału Rozwoju Lokalnego i Promocji (dalej: „WRiP”).

Zgodnie z Regulaminem organizacyjnym Urzędu sprawowanie nadzoru nad Spółką Wodociągi Miejskie Bytów przypisano do zadań Wlii. Był on prowadzony przez pracownika tego Wydziału, przy czym zadanie nie było wskazane w zakresie czynności tego pracownika (było natomiast przypisane do zakresu czynności kierownika Wydziału).

Udział w opracowywaniu Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych oraz sporządzanie sprawozdań z realizacji programu, miał być zgodnie z Regulaminem organizacyjnym (aneks z dnia 31.12.2014 r.) wykonywany przez pracowników Wlii – w ich zakresach czynności nie wskazano już takiego zadania.

Opracowanie propozycji planu aglomeracji było wykonywane przez pracownika Wlii – zadania takiego nie zidentyfikowano jednak w Regulaminie organizacyjnym jak i w zakresie czynności.

W Regulaminie organizacyjnym Urzędu jak i w zakresach czynności pracowników Wlii jak i WOŚ nie wskazano zadania polegającego na monitorowaniu przyrostu liczby mieszkańców korzystających z systemu kanalizacji sanitarnej.

Zadania dotyczące:

- identyfikowania właścicieli nieruchomości, którzy nie przyłączyli ich do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej,
- nakazywania w takich przypadkach, w drodze decyzji administracyjnej, wykonanie tego obowiązku,
- egzekwowania ww. decyzji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji,

były przypisane w Regulaminie organizacyjnym Urzędu do WOŚ i do czerwca 2015 r. wykonywane przez pracownika tego Wydziału na podstawie zakresu czynności (były również w zakresie czynności kierownika Wydziału).

Pracownikowi wykonującemu wymienione zadania od lipca 2015 r. nie wpisano ich do zakresu czynności.

Brakujące zapisy uzupełniono w trakcie kontroli NIK.

(dowód: akta kontroli str. 5-60, 74-75, 78-118, 157-159, 280-288, 335-337 i 511-516)

6.2. Wojewoda Pomorski rozporządzeniem Nr 29/05 z dnia 1 lipca 2005r.²³ wyznaczył aglomerację Bytów z oczyszczalnią ścieków w Przyborzycach, której obszar obejmował miasto Bytów w jego granicach administracyjnych oraz położone w gminie Bytów miejscowości: Dąbie, Gostkowo, Udorpie, Mądrzechowo, Ząbinowice, Mokrzyn, Niezabyszewo, Sierzno, Rekowo, Płotowo, Grzmiąca, Świątkowo, Rzepnica, Pomysk Wielki, Pomysk Mały.

Sejmik Województwa Pomorskiego uchwałą z dnia 26 stycznia 2015 r. Nr 51/V/15²⁴ wyznaczył nową aglomerację Bytów z oczyszczalnią ścieków w Przyborzycach, której obszar obejmuje położone w gminie miejsko-wiejskiej Bytów miejscowości: Bytów (miasto), Dąbie, Gostkowo, Grzmiąca, Mądrzechowo, Mokrzyn, Niezabyszewo, Płotowo, Płotówko (stanowiąca część wsi Płotowo), Pomysk Mały, Pomysk Wielki, Półczynek (stanowiącej przysiółek wsi Udorpie), Przyborzyce (stanowiącej przysiółek wsi Świątkowo), Rekowo, Rzepnica, Sierzno, Udorpie i Ząbinowice. Z aglomeracji Bytów wyłączono m. Świątkowo.

(dowód: akta kontroli str. 289-322 i 422-428)

Przyrost liczby mieszkańców korzystających z systemu kanalizacji sanitarnej w aglomeracji Bytów, zaplanowany w KPOŚK w latach 2007-2015, miał wynieść 3.130 mieszkańców, a liczba mieszkańców korzystających z sieci miała wynieść 24.245 osób. Zgodnie z założeniami Programu aglomeracja miała zostać skanalizowana w 100,0% w terminie do dnia 31.12.2015 r. (w sprawozdaniu z realizacji KPOŚK za 2014 r. wykazano m.in. 15 przydomowych oczyszczalni ścieków). Przyrost uzyskany do dnia 31.12.2014 r. wyniósł 1.420, tj. 45,4% przyrostu planowanego do uzyskania w Programie do 31.12.2015 r. W Urzędzie brak było dokumentacji na podstawie, której ustalono w KPOŚK przyrost liczby mieszkańców dla aglomeracji Bytów (w ankiecie na potrzeby uaktualnienia IV KPOŚK z października 2014 r., błędnie wskazano przyrost liczby rzeczywistych mieszkańców, którzy skorzystają z usług kanalizacyjnych w wyniku wybudowania sieci w m. Rzepnica - wykazano 800 mieszkańców zamiast 74.).²⁵

Urząd na etapie aktualizacji projektu aglomeracji Gminy Bytów (uchwała Rady Miejskiej z dnia 29.10.2014 r.), odstąpił od budowy sieci w m. Świątkowo z uwagi na rozproszoną zabudowę w tej miejscowości (liczba mieszkańców Świątkowa zameldowanych na pobyt stały na dzień 31.12.2013 r., wyniosła 258 osób).

Wg stanu na dzień 31.12.2014 r. z systemu kanalizacji sanitarnej korzystało 24.102 mieszkańców, tj. 98,8% ogółu mieszkańców aglomeracji i 94,0% RLM.

Wg stanu na dzień 3 września 2015 r. z kanalizacji sanitarnej aglomeracji korzystało 24.626 mieszkańców aglomeracji.

(dowód: akta kontroli str. 171, 260-278, 289-311, 338, 362, 366-367, 422-428, 495, 529-532, 545, 548 i 554-555)

Kierownik Wlil poinformowała, że Urząd nie posiada dokumentacji planistycznej zakładającej przyrost mieszkańców aglomeracji korzystających z sieci kanalizacji sanitarnej. Szacunkowy plan określony w dokumentacji projektowej inwestycji realizowanych w latach 2013-2015, wykonano na poziomie 92,6% w 2013 r.

²³ Dz.Urz.Woj.Pom. z 2005 r. Nr 69, poz.1322

²⁴ Dz.Urz.Woj.Pom. z 2015r., poz.451

²⁵ Marszałek Województwa nie posiadał dokumentów na podstawie których przyjęto w KPOŚK przyrost liczby mieszkańców dla aglomeracji Bytów (informację w tym zakresie pozyskano w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK).

(projekty finansowane środkami własnymi i środkami z Unii Europejskiej) i 85,1% w 2014 r. (projekt dofinansowany środkami z Unii Europejskiej); w 2015 r. nie planowano realizacji nowych inwestycji.

(dowód: akta kontroli str. 405)

6.3. W latach 2013-2015 na terenie Gminy Bytów realizowano dwa projekty współfinansowane środkami Unii Europejskiej (wskazane w pkt 1.2 wystąpienia):

- budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w miejscowości Rzepnica. Odbioru końcowego dokonano w dniu 09.10.2014 r.; – stwierdzono, że roboty zostały wykonane zgodnie z umową; na stan środków trwałych przyjęto w dniu 30.03.2015 r., a Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego zawiadomiono zakończeniu budowy dopiero w dniu 02.10.2015 r. Rozliczony koszt całkowity inwestycji wyniósł 909,7 tys. zł (koszt kwalifikowany 739,6 tys. zł), a dofinansowanie 534,8 tys. zł (zgodnie z umową), z czego do kanalizacji sanitarnej 430,0 tys. zł. Do dnia rozpoczęcia kontroli Gmina nie otrzymała wnioskowanych środków. Wg wyjaśnień Kierownika Wydziału Rozwoju Lokalnego i Promocji, złożony przez Urząd wniosek o płatność jest w trakcie weryfikacji;
- budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Grzmiąca. Rozliczony koszt całkowity inwestycji wyniósł 662,5 tys. zł (koszt kwalifikowany 465,9 tys. zł), a uzyskane dofinansowanie 349,4 tys. zł (zgodnie z umową) – Urząd otrzymał wnioskowane środki w dniu 24.01.2014r. Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w dniu 22.10.2013 r. wydał zaświadczenie o zakończeniu budowy.

Dotujący inwestycje nie zakładał warunku uzyskania efektu ekologicznego, tj. wzrostu liczby użytkowników przyłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej.

Ogółem w wyniku zakończenia wymienionych projektów wybudowano 6,1 km kanalizacji sanitarnej, odpowiednio: 2,5 km i 3,6 km.

(dowód: akta kontroli str. 155, 160-257, 345, 368-378, 402-403, 409-413 i 482-487)

W latach 2013-2015 (do dnia 3 września) wybudowano ogółem 7,5 km sieci kanalizacji sanitarnej oraz wykonano do niej 44 przyłącza, z tego 41 do sieci których budowa była dofinansowana środkami Unii Europejskiej (do całej sieci kanalizacji sanitarnej aglomeracji Bytów wykonano ogółem 165 przyłączy).

(dowód: akta kontroli str. 348, 392-399, 401 i 496)

Burmistrz Miasta w złożonych wyjaśnieniach podał, że WOŚ na podstawie miesięcznych informacji składanych w Urzędzie przez Spółkę Wodociągi Miejskie, monitoruje bieżący stopień wzrostu liczby użytkowników przyłączanych do sieci kanalizacji sanitarnej; dane wynikające z tej dokumentacji są wprowadzane do rejestru.

(dowód: akta kontroli str. 392-399 i 407-408)

6.4. Przewodniczący Rady Miejskiej w Bytowie poinformował, że w latach 2013-2015 nie wpłynęła do Biura Rady żadna skarga na działania Burmistrza Miasta, w związku z realizacją przez niego zadań z zakresu zapewnienia przyłączenia mieszkańców i innych użytkowników do sieci kanalizacji sanitarnej.

(dowód: akta kontroli str. 63-71)

W badanym okresie w Rejestrze skarg i wniosków nie zarejestrowano żadnej skargi na działania pracowników Urzędu w związku z realizacją przez nich wymienionych wyżej zadań. Nie zaewidencjonowano również żadnego wniosku o którym mowa w art. 241 k.p.a.

(dowód: akta kontroli str. 61-62)

W latach 2013-2015 uprawnione organy Rady Miejskiej w Bytowie nie prowadziły kontroli zadań Burmistrza Miasta z zakresu zapewnienia przyłączenia mieszkańców i innych użytkowników do sieci kanalizacji sanitarnej. Problematyka dotycząca budowy sieci była poruszona jedynie podczas sesji dotyczącej zmiany granic aglomeracji Bytów.

W badanym okresie jeden z radnych Rady Miejskiej w Bytowie złożył interpelację (z 29.05.2015 r.) dotyczącą budowy kolektorów sanitarnych w Rzepnicy i podłączenia do nich okolicznych nieruchomości (w odpowiedzi poinformowano radnego, że część nieruchomości niepodłączonych do budowanych kolektorów, zostanie skanalizowana w ramach zadań finansowanych w 2016 r.). Jeden z mieszkańców Gminy złożył również wniosek (przekazany do Komisji Budżetu Finansów i Rozwoju Gminy) w sprawie budowy w 2016 r. sieci kanalizacji sanitarnej w Mądrzechowie.

(dowód: akta kontroli str. 63-71 i 289-312)

Stwierdzona
nieprawidłowość

Sprawozdanie z realizacji KPOŚK za 2014 r. sporządzono nierzetelnie w części dotyczącej przydomowych oczyszczalni ścieków. W sprawozdaniu wykazano 15 przydomowych oczyszczalni, podczas gdy zgodnie z ewidencją oczyszczalni prowadzoną w Urzędzie, do 2014 r. na terenie aglomeracji Bytów było ich 18. Pracownik sporządzający sprawozdanie wyjaśnił, że wskazał liczbę oczyszczalni, o której wcześniej był informowany przez pracownika WOS. W sprawozdaniu za 2013 r. wykazano prawidłową liczbę 12 oczyszczalni. W ocenie NIK przyczyną tej nieprawidłowości jest niewłaściwy przepływ informacji między Wydziałami Urzędu.

(dowód: akta kontroli str. 260-268, 270, 327, 524-527)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność Urzędu w badanym obszarze.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²⁶, wnosi o:

1. podjęcie działań administracyjnych w celu wyegzekwowanie od właścicieli nieruchomości obowiązku przyłączenia do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej,
2. zaktualizowanie liczby nieruchomości, które powinny zostać przyłączone do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej,
3. zaktualizowanie ewidencji przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych,
4. skorygowanie informacji złożonej Marszałkowi Województwa Pomorskiego za 2014 r. dotyczącej realizacji KPOŚK w zakresie liczby przydomowych oczyszczalni ścieków,
5. egzekwowanie od użytkowników nieruchomości wiarygodnego udokumentowania prawidłowego opróżniania zbiorników bezodpływowych,
6. usprawnienie przepływu informacji o gospodarce wodno-ściekowej Gminy między Wydziałami Urzędu.

²⁶ Dz.U. z 2015 r., poz.1960

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

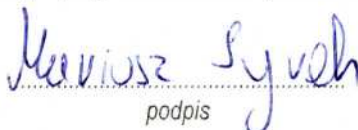
Gdańska, dnia 26 października 2015 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku

Dyrektor

Kontroler
Mariusz Syrek

główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

p.o. DYREKTORA DELEGATURY
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
w Gdańsku

.....
podpis